

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 2.

Meglingsinstitusjonens virksomhet.
Tariffavtaler og arbeidskonflikter

1925.

(Entremise publique.

Conventions collectives et conflits du travail en 1925.)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1926.

Pris: Kr. 1,00.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VII.)

Trykt 1925:

- Nr. 151. Folkemengdens bevegelse 1916—1920. II. Sammendrag. (*Mouvement de la population pendant les années 1916 à 1920. II. Résumé.*)
- 152. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1921. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 153. Landbruksareal og husdyrhold 1924. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1924. Recensement représentatif.*)
- 154. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. XII. Byggeskikker på den norske landsbygd. (*Recensement du 1er décembre 1920. XII. Types des petits bâtiments à la campagne en Norvège.*)
- 155. Lønninger 1924. (*Gages et salaires.*)
- 156. Sinnssykeasylenes virksomhet 1922. (*Hospices d'aliénés.*)
- 157. Sjømannsforsikringen 1922. Fiskerforsikringen 1922. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 158. Folkemengdens bevegelse 1922. (*Mouvement de la population.*)
- 159. Norges jernbaner 1923/24. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 160. Kriminalstatistikk og Kriminell Rettspleie 1921 og 1922. (*Criminalité et Justice criminelle.*)
- 161. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. XIII. Oversikt over livsstillingsstatistikken og tellingens utførelse. (*Recensement du 1er décembre 1920. XIII. Aperçu de la statistique des professions et l'organisation du recensement.*)
- 162. Sinnssykeasylenes virksomhet 1923. (*Hospices d'aliénés.*)
- 163. Norges kommunale finanser 1922—1923. (*Finances des communes.*)
- 164. Norges industri 1923. (*Statistique industrielle.*)
- 165. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1924—25. (*Salaires des ouvriers agricoles en 1924—1925.*)
- 166. Arbeidsforholdene ved hotell- og kafévirksomhet. (*Les conditions de travail dans les hôtels, restaurants et cafés.*)
- 167. Norges fiskerier 1922. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 168. Forsikringsselskaper 1923. (*Sociétés d'assurances.*)
- 169. Fattigvesenet 1920 og 1921. (*Assistance publique.*)
- 170. Ulykkesforsikringen 1921 og 1922. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 171. Norges postvesen 1924. (*Statistique postale.*)
- 172. Skolevesenets tilstand 1922. (*Instruction publique.*)
- 173. Fengselsstyrelsens årbok 1923. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1923.*)
- 174. Norges telegrafvesen 1923—1924. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 175. Norges fiskerier 1923. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 176. Stortingsvalget 1924. (*Élections en 1924 pour le «Storting».*)
- 177. Megling og voldgift. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1924. (*Entremise publique et arbitrage. Conventions collectives et conflits du travail en 1924.*)
- 178. Norges bergverksdrift 1924. (*Mines et usines.*)
- 179. Sinnssykeasylenes virksomhet 1924. (*Hospices d'aliénés.*)
- 180. Sykeforsikringen 1924. (*Assurance-maladie.*)
- 181. Norges skibsfart 1924. (*Navigation.*)
- 182. Det civile veterinærvesen 1923. (*Service vétérinaire civil.*)
- 183. Landbruksareal og husdyrhold 1925. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1925. Recensement représentatif.*)
- 184. Norges sparebanker 1924. (*Caisses d'épargne.*)
- 185. Private aktiebanker 1924. (*Banques privées par actions.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 2.

Meglingsinstitusjonens virksomhet.
Tariffavtaler og arbeidskonflikter
1925.

*(Entremise publique.
Conventions collectives et conflits du travail en 1925.)*

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1926.

Tidligere publikasjoner om megling og voldgift, tariffoverenskomster og arbeidskonflikter:

Det Statistiske Centralbyrå:

Arbeidsmarkedet 1906 og 1908. — Månedsskrift for Socialstatistikk. 1912. —

Statistiske Meddelelser 1923 nr. 7.

Tariffoverenskomster og arbeidskonflikter i Norge 1922. VII. 105.

Megling og voldgift. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1923. VII. 145.

Megling og voldgift. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1924. VII. 177.

Meglingsinstitusjonens virksomhet 1916—21 (offentliggjort i Sociale Meddelelser 1917—22).

Se også Beretning fra Arbeidernes Fagl. Landsorganisasjon 1908—24.

Forord.

Heftets første avsnitt er riksmeglingsmannens beretning, annet og tredje avsnitt Byråets statistikk.

Ved utarbeidelsen av Byråets statistikk er gått frem efter samme plan som tidligere. Av økonomiske grunner har man denne gang sløffet trykningen av tabellene. Dette stoff vil være tilgjengelig ved henvendelse til Byrådet.

Tabellarbeidet er ledet av sekretær Signy Arctander, som også har skrevet innledningen.

O s l o, 27 august 1926.

Gunnar Jähn.

Eilif Gjermoe.

Innhold.

Tekst:	Side.
I. Meglingsinstitusjonens virksomhet	5
1. Lønnsbevegelsen i 1925	5
Vårtariffene med indeksregulering	5
De øvrige vårtariffer	6
Høsttariffene	7
2. (Tabeller.) Oversikt over fordelingen av meglingsaker og streiker m. v.	9
II. Tariffavtaler i 1925	10
Om utarbeidelsen	10
Tariffenes omfang	10
Tariffenes innhold	12
Opprettelsesmåte og varighet	14
III. Arbeidskonflikter 1925	17
Kilder	17
De største konflikter	17
Konfliktenes karakter	18
Konfliktenes omfang og varighet	18
Fordeling på erhvervsgrupper og årstider	20

Table des matières.

Texte:	Pages
I. Fonctionnement de l'institution officielle d'entremise	5
1. Mouvement des salaires en 1925	5
Conventions collectives en printemps avec régulation d'indices	5
Les autres conventions collectives en printemps	6
Conventions collectives en automne	7
2. Répartition par districts des affaires entremises et des conflits	9
II. Conventions collectives en 1925	10
Élaboration	10
Étendue des conventions collectives	10
Contenu	12
Méthode d'établissement et durée des conventions collectives	14
III. Conflits du travail 1925	17
Élaboration	17
Conflits du travail les plus étendus	17
Caractère des conflits	18
Étendue et durée des conflits	18
Répartition par groupes d'industrie et par saisons	20

I. Meglingsinstitusjonens virksomhet i 1925.

I. Lønnsbevegelsen i 1925.

Lønnsbevegelsen i det forløpne år førte fra tillegg gjennom prolongasjon til avslag i lønningene. Bevegelsen står i nær sammenheng med detaljprisindeksen, hvorav jeg gjengir :

	1924.	1925.		1924.	1925.
Januar	236	267	Juli	249	259
Februar	239	270	August	253	255
Mars	244	271	September	258	248
April	244	267	Oktober	259	241
Mai	244	262	November	262	236
Juni	245	259	Desember	266	234

Behandlingen av vårtariffene blev i 1924 på grunn av storkonflikten først optatt ut på sommeren. Tarriffene blev i stor utstrekning gitt 2 års varighet, dog med betinget adgang til opsigelse allerede i 1925. Betingelsen var blitt utformet i følgende indeksbestemmelse :

«Hvis en sammenligning mellom prisforholdene ved overenskomstens vedtagelse og i januar 1925 viser at disse har undergått en vesentlig forandring, kan en av partene (arbeiderne i tilfelle av stigning og arbeidsgiverne i tilfelle av synkning) kreve forandringer i lønningene. Ifall der ved forhandling herom ikke opnås enighet, kan overenskomsten opsies til utløp 31 mars 1925 med en måneds varsel. Med vesentlig forandring forstås en forandring på mere enn 5 pct.»

Indekstallet for januar 1925, som var 267, lå mere enn 5 pct. over indekstallet ved tariffenes opprettelse. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon anmodet derfor Norsk Arbeidsgiverforening om forhandlinger om lønningene i de fag og enkelte bedrifter som hadde indeksbestemmelsen, nemlig :

1. Bergverkene.
2. Bokbinderier og kartonnasjeindustrien.
3. Boktrykkerier og aviser.
4. Gullistefabriker.
5. De mekaniske verksteder (jernindustrien).
6. Møbelsnekkere og pianofabriker.
7. Remfabrikkene.
8. Skand. Kabel- og Gummifabrikk.
9. Skofabrikkene.
10. Skredderfaget.

11. Smedene i Trondhjem.
12. Tapetserfaget i Bergen.
13. Tekstilfabrikkene på Vestlandet.
14. Tekstilfabrikkene på Østlandet.
15. Trondhjems blikkemballasjefabrikk.
(No. 1—15 med utløpstid 1 april 1925.)
16. Bakeriene.
17. Aug. Olsens Knekkebrødfabrikk.
18. Bryggerier og mineralvannfabrikker.
19. Garveriene.
20. Konditorfaget.
21. Møllene.
22. Tobakksfabrikkene.
23. Vognsmeder og vognfabrikker i Oslo.
(No. 16—23, med utløpstid 1 mai 1925.)
24. Lilleborg fabrikker, med utløpstid 15 mai 1925.
25. Lærvarefabrikkene, med utløpstid 1 juni 1925.
26. Melkekondenseringsfabrikkene, med utløpstid 1 juli 1925.

Forhandlinger blev optatt uten at partene dog kom til enighet. Forhandlingene blev avsluttet 27 februar, og riksmeglingsmannen henvendte sig derefter til begge hovedorganisasjoner med forespørsel om de vilde forfriske lønsforhandlingene under hans ledelse. Der innkom bekreftende svar fra begge kanter, og møter holdtes 10 mars og de følgende dager. I et møte 14 mars fremsatte riksmeglingsmannen forslag til nye overenkomster, som forhandlerne erklærte å ville anbefale vedtatt av sine mandanter. I et nytt møte 21 mars meddelte partene at riksmeglingsmannens forslag var vedtatt.

Forslaget gikk ut på en forhøielse av timelønningene for voksne menn med 15 øre og 8—9 øre for kvinner, det vil si en gjennomsnittlig lønsforhøielse av 8 a 9 pct., hvilket tilnærmeelsesvis utjevnet prisstigningen fra juni 1924 (245) til januar 1925 (267). Man fant det — hensett til indeksbestemmelsen og forutsetningene for tariffenes opprettelse i 1924 — ikke gjørlig å undgå en til prisstigningen svarende lønsregulering.

Ved disse forhandlinger var det lyktes å istandbringe en felles ordning av en stor del av de viktigste tariffen. Forhandlingene angikk 866 bedrifter og ca. 29 150 arbeidere.

I flukt med de 2-årige tariffen blev de øvrige 1-årige vårtariffer ordnet, således bygningsfagene, trevarefabrikkene og trelasthandlerne i Bergen samt Norsk Hydro.

18 mars innløp der melding til riksmeglingsmannen om arbeidsopsigelse ved de førstnevnte 3 grupper, som berørte ca. 675 arbeidsgivere og ca. 7 000 arbeidere. Meglingen blev åpnet av riksmeglingsmannen 20 mars og fortsatte etterat forbud mot arbeidsstans var blitt nedlagt 17 s. m., i de følgende dager til 28 mars, da riksmeglingsmannen fremsatte forslag til nye tariffier for bygningsfagene og trevarefabrikkene. Meglingen angående trelasthandlerne i Bergen var i et møte 23 mars besluttet overført til kretsmeglingsmannen for Vestlandet. Samtlige grupper blev overenstemmende med forslaget ordnet i dagene omkring 1 april ved en forhøielse av timelønningene på 15 øre.

Tariffene ved Norsk Hydro utløp etter opsigelse av arbeiderne 31 mai 1925. Tariffene var opprettet i juli det foregående år. Melding om arbeidsopsigelse innløp til riksmeglingsmannen 23 mai. Konflikten berørte omkring 1 350 arbeidere. Forbud mot arbeidsstans blev nedlagt 25 og megling optatt 28 mai. Etter en rekke møter kunde riksmeglingsmannen 12 juni fremsette forslag til nye overenskomster ved Hydros bedrifter, Norsk Hydro Elektrisk Kvælstofaktieselskap, A/S Rjukanfos, A/S Svælgfos, Norsk Transportaktieselskap og A/S Skiensfjordens Kalkbrud. Meddelelse om at forslaget var vedtatt blev derefter gitt i et møte 22 juni. Også denne revisjon gav arbeiderne et tillegg på 15 øre timen (skiftarbeidere dog 18 øre), hvilket omtrent svarte til levomkostningenes stigning i den forløpne tarriffperiode.

Prisstigningen kulminerte i mars 1925, da indekstallet var 271. Prisene falt derefter jevnt, og dette bevirket at man ved behandlingen av de første høsttariffer kunde opta arbeidet for å få disse fornyet uten pålegg. Indeksen berettiget fremdeles ikke til noget nedslag i lønningene.

Den første høsttariff som blev behandlet var papirindustriens. Melding om arbeidsopsigelse i dette fag innløp til riksmeglingsmannen 31 juli. Opsigelsen gjaldt ca. 62 bedrifter og ca. 10 500 arbeidere. Forbud mot arbeidsstans blev nedlagt 1 august og megling optatt 5 s. m. Meglingen blev fortsatt i en rekke møter til 18 august, da et av riksmeglingsmannen fremsatt forslag til ny overenskomst blev vedtatt. Forslaget gikk ut på prolongasjon i et år av den tidligere overenskomst, som var opprettet i august 1924.

Omtrent samtidig blev tarifforhandlingene i den elektrokjemiske industri ordnet. Melding innløp her 6 august. Konflikten berørte 16 bedrifter og ca. 3 000 arbeidere. Forbud mot arbeidsstans blev nedlagt 8 august, megling optatt 11 august og fortsatt til 3 september, da et av riksmeglingsmannen fremsatt forslag til ny overenskomst blev vedtatt. Under meglingen besøkte riksmeglingsmannen, ledsaget av representanter for partene, et par av de større bedrifter på Vestlandet og i Trøndelagen.

Efter riksmeglingsmannens forslag blev lønningene forhøiet med 5 øre pr. time. Lønningene i den elektrokjemiske industri var ved voldgiftsdommen i 1922 satt relativt lavt på grunn av industriens daværende dårlige konjunktur. Da for-

holdene nu hadde bedret sig, og da pristallet dessuten høsten 1925 stod 10 points høiere enn ved tariffens opprettelse, fant riksmeglingsmannen etter omstendighetene å kunne foreslå en moderat lønnsforhøielse.

Der blev under meglingen i denne industri arbeidet for å få en tariff med indeksbestemmelse, slik at lønningene kunne gå ned hvis leveomkostningene falt. Det lykkedes dog ikke å få begge parter tilslutning. Ved den nye overenskomst i elektrokjemisk industri blev ferien forlenget fra 8 til 12 dager.

I sagbruksindustrien blev meglingen optatt 26 august, etterat melding om arbeidsoppsigelse var innkommet og forbud mot arbeidsstans nedlagt 17 s. m. Konflikten berørte 30 bedrifter og ca. 3 400 arbeidere.

Arbeiderne hadde i dette fag fått forholdsvis ubetydelige lønnstillegg siden voldgiftsdommen av 1922. Imidlertid var industriens stilling så vanskelig at der ikke kunde bli spørsmål om tillegg i lønningene eller prolongasjon for lengere tid. Etter en rekke meglingsmøter blev konflikten 12 september etter riksmeglingsmannens forslag ordnet ved en 4 måneders prolongasjon av den gjeldende overenskomst til 15 januar 1926.

29 oktober blev der optatt megling vedrørende losse- og lastearbeidet på strekningen Fredrikshald—Namsos. Meglingen berørte 293 bedrifter og mellom 3 500—4 000 arbeidere. Forbud mot arbeidsstans blev nedlagt samtidig som meglingen blev åpnet. Der blev her under riksmeglingsmannens ledelse foretatt en gjennomgripende tariffrevisjon, idet man gjennomgikk de enkelte byers bestemmelser.

De tidligere overenskomster var opprettet i juni 1924, og indeksen berettiget således ikke til senkning av lønningene. Men da fallet i leveomkostninger nu var tydeligere markert, blev der arbeidet for å få en bestemmelse om indeksregulering til våren. Dette lykkedes, og bestemmelsen fikk følgende ordlyd:

«Såfremt leveomkostningene ifølge det Statistiske Centralbyrås indekstall for mai 1926 sammenlignet med indekstallet for mai 1924 (244), viser et fall av 5% eller mere, blir alle lønninger og lønnsatser å regulere tilsvarende fra 10 juni 1926.»

Timelønningene blev for øvrig senket 5 øre.

De nye overenskomster blev opprettet på grunnlag av et av riksmeglingsmannen fremsatt forslag, som blev vedtatt 23 november, etterat meglingen hadde pågått omkring en måned.

Av andre fag behandlet riksmeglingsmannen i 1925 kystlosene, Statens anlegg og chokoladeindustrien, likesom han avsa 3 frivillige voldgiftsdommer ved enkeltbedrifter i papirindustrien.

I alle disse fag lykkedes det å ordne tariffene uten at arbeidsstans i noget tilfelle inntraff.

I desember 1925 ordnet riksmeglingsmannen en konflikt ved Trælandsfos Træsliperi, hvor der hadde vært arbeidsstans i 7 å 8 måneder, og hvor der hadde vært temmelig ondartede optøier, da bedriften blev forsøkt igangsatt med uorganiserte arbeidedere.

II. Oversikt over fordelingen av meglingsaker.

Fordelingen av saker m. v. på de forskjellige meglingskretser stiller sig således :

Meglingskrets.	Antall saker.	Antall saker hvori forbud mot arbeidsstans nedlagt.	Antall bedrifter.	Antall arbeidere.
			ca.	ca.
Riksmeglingsmannen	14	7	1 962	63 100
Oslo	54	13	154	15 660
Østlandet	44	15	159	5 709
Sørlandet	8	1	48	3 690
Vestlandet	16	5	702	8 346
Trøndelagen	21	4	18	1 835
Nord-Norge	6	1	7	332
Tilsammen	163	46	3 050	98 672

Fordelingen av streiker m. v. stiller sig således :

Meglingskrets.	Arbeidsstans.		Antall bedrifter.	Antall arbeidere.	Streikedager.
	Streik	Lock-out.			
				ca.	
Riksmeglingsmannen					
Oslo	12	1	73	5 373	1 207
Østlandet	7		12	778	260
Sørlandet	6		46	3 645	517
Vestlandet	6		17	1 674	510
Trøndelagen	4		9	1 573	336
Nord-Norge	1		1	18	69
Tilsammen	36	1	158	13 061	2 899

Oslo i august 1926.

Valentin Voss.

Gunnar Meyer.

II. Tariffavtaler i 1925.

I tilslutning til riksmeglingsmannens årsberetning har Byrået i likhet med tidligere år utarbeidet en statistisk oversikt over tariffoverenskomster og arbeidskonflikter. Angående materialet og utarbeidelsen henviser man til de foregående årganger. Også i år har man måttet supplere riksmeglingsmannens materiale med opplysninger fra partene.

Opgave over tariffenes omfang har man som regel fått fra begge parter, undertiden bare fra den ene part. De detaljerte tabeller vil av økonomiske grunner ikke bli trykt. Dette materiale vil være tilgjengelig i Byrået.

Tariffenes omfang. Ved utgangen av 1925 var der i alt 464¹ tariffier, som omfattet 121 095 arbeidere, mens der ved utgangen av 1924 var 409 tariffier med 111 476 arbeidere. Tariffenes antall og omfang er således steget betydelig siste år. Dels skyldes dette nye tariffier, dels at omfanget av de allerede eksisterende tariffier har forandret sig.

Fullstendige oppgaver over antall arbeidsgivere har det fremdeles ikke vært mulig å skaffe.

Av de gjeldende tariffier ved utgangen av 1925 var 40 å regne for landsoverenskomster, som angikk storparten av landets arbeidere i vedkommende fag eller industri. Disse omfattet ca. 83 000 arbeider. Ved utgangen av 1924 var der 39 landstariffier med ca. 70 000 arbeidere.

I det følgende er grupperingen av tariffoverenskomstene etter erhverv som tidligere skjedd etter bedriftenes art for så vidt ikke annet er uttrykkelig sagt. Man har gjennomgående fulgt industristatistikkens grupperingsmåte.

75 av tariffene, omfattende tilsammen 4 499 arbeidere, var nye i året. Disse fordeler sig således på de forskjellige erhvervsgrupper:

	Overensk. Arbeidere.		Overensk. Arbeidere.	
Sten og jordarter	7	284	Nærings- og nydelsesmidl.	14 1 310
Metallforarbeidelse	3	34	Beklædning og rensning .	8 473
Maskiner, apparater, transportmidler etc. . . .	4	91	Bygge- og anleggsvirksomhet	11 596
Kjemisk industri	2	66	Kommunale virksomheter	11 724
Varme- og belysning o.s.v.	1	100	Statens — —	1 45
Tekstilindustri	1	140	Transport	1 30
Papir, lær og gummi	5	393		
Tre- og snittestoff	6	213	Tilsammen	75 4 499

En fordeling etter fagforbund viser at de fleste nye tariffier var opprettet innen Kjemisk industriarbeiderforbund, Kommunearbeiderforbundet, Elek-

¹ Som det vil fremgå av det senere anførte (se side 12, 6. avsnit) skulde stigningen i tariffenes antall være større enn disse tall gir inntrykk av.

triker- og Kraftstasjonsforbundet og Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet. De fleste nye tariffen er i motsetning til hvad der var tilfelle i 1924 helt nye arbeidsavtaler. Der synes i 1925 i flere forbund å ha foregått et energisk arbeide for å få individuelle lønnskontrakter avløst av kollektive avtaler.

Av de gjeldende avtaler i 1924 er der falt bort 28, omfattende tilsammen ca. 3 053 arbeidere. Ikke alle disse arbeidere er sluttet å arbeide etter tariff. 5 tariffen omfattende tilsammen 581 arbeidere er nemlig gått inn under landstarriffene i vedkommende fag.

De øvrige 23 tariffen med 2 472 arbeidere er gått inn. I 7 av disse med 248 arbeidere er grunnen enten at driften er instillet eller anlegget ferdig. I de øvrige 16 arbeides nu uten overenskomst.

Det samlede antall tariffen og det tilsvarende arbeidertall var ved utgangen av årene 1924 og 1925:

Erhvervsgrupper.	Antall overenskomster.		Derav berørte arbeidere.	
	³¹ / ₁₂ 1924.	³¹ / ₁₂ 1925.	³¹ / ₁₂ 1924.	³¹ / ₁₂ 1925.
I. Sten- og jordarter	21	32	5 139	6 087
II. Ertser og malmer	2	1	2 881	3 500
III. Metallforarbeidelse	13	16	1 328	1 245
IV. Maskiner, apparater, transportmidler etc.	17	21	13 601	13 459
V. Kjemisk industri	14	14	5 759	6 244
VI. Varme- og belysningsstoffer, oljer, fremst. av varme, lys og kraft .	3	6	245	527
VII. Tekstilindustri	9	10	5 265	3 940
VIII. Papir, lær og gummi	23	31	14 541	13 596
IX. Tre- og snittestoff	36	48	5 843	6 091
X. Nærings- og nydelsesmidler . .	63	76	8 057	9 353
XI. Beklædning og rensning	22	33	4 106	5 581
XII. Polygrafisk industri	3	4	1 840	3 500
XIII. Bygge- og anleggsvirksomhet .	40	52	6 225	9 711
XIV. Statens virksomheter	8	11	8 841	6 769
XV. Kommunale virksomheter . . .	82	66	6 606	7 516
XVI. Sjøfart	14	17	14 113	16 174
XVII. Transport	39	26	7 086	7 802
Tilsammen	409	464	111 476	121 095

3 av tariffene i 1925 med tilsammen 1 174 arbeidere var utløpet innen årsskiftet uten å være blitt fornyet. Men da de løp ut i november og desember, er de regnet med som gjeldende ved årets utgang.

I de fleste grupper er arbeidertallet steget fra 1924 til 1925. Både absolutt og relativt sett har stigningen vært særlig stor i gruppene X—XIII. Relativt sett er stigningen størst i den minste av gruppene, VI.

I alle disse grupper er, som det ses, antallet av tariffier steget sterkt. Men økningen i arbeidertallet skyldes dessuten i almindelighet også at flere arbeidere er kommet inn under tariffene.

I gruppe XIII er omfanget av landstariffen i bygningsfagene steget betydelig, i gruppe XI gjelder det samme skotøiindustrien, i gruppe X baker- og konditorfaget og tobaksindustrien. I gruppe XII har tariffen for avisene og boktrykkerier utenfor Norsk Arbeidsgiverforening tidligere ikke vært tatt med.

I endel grupper var der nedgang i arbeidertallet. Særlig gjaldt dette gruppene XIV og VII. I Statens virksomheter (XIV) var antallet av anleggsarbeidere sunket betydelig. Også antallet av arbeidere ved Statens verksteder var gått ned. I gruppe VII var antallet av tilsluttede arbeidere ved de store tekstilfabrikker på Øst- og Vestlandet gått adskillig ned.

I begge disse grupper er antallet av tariffier steget. Lignende uoverensstemmelser mellom bevegelsen i antallet av tariffier og antallet av arbeidere finner man i gruppe VIII. Grunnen er at de fleste nytilkomne tariffier er relativt små.

En nedgang i tariffantallet finner man overhodet kun i gruppene XV og XVII. I begge disse grupper er arbeidertallet steget. Denne nedgang i tariffenes antall har imidlertid ingen reel betydning. I et par tilfelle regnet man ifjor en del innbyrdes avhengige tariffier for flere tariffier, mens man i år har tatt dette for én tariff. (Oslo kommunearbeideres forskjellige tariffier er regnet som én tariff). Arbeiderantallet gir for så vidt en sikrere målestokk for organisasjonens utvikling enn tariffantallet.

De øvrige forandringer som er foregått i gruppene fra 1924 til 1925 er av liten betydning.

Tariffenes innhold. Opgaver over lønnssetningene er dessverre ikke fullstendige, idet der savnes endel oppgaver for begge år. Foruten de nye gjelder dette endel eldre tariffier hvor oppgaver for det foregående år ikke har kunnet skaffes.

Av de 357 tariffier hvor vi har oppgave for begge år har der i 208, omfattende 72 066 arbeidere, vært stigning i lønnssetningene fra 1924 til 1925. Lønnstigningen har vært temmelig ujevn i de forskjellige fag.

I vårtariffene dreier det seg om 6 à 8 pct. 149 tariffier, omfattende 35 915 arbeidere, blev prolongert eller fortsatte uten oppsigelse. — Man henviser for øvrig til oversiktene «Lønninger 1925» i Statistiske Meddelelser nr. 6. 1926.

Med hensyn til lønnsformer er der ikke foregått nogen forandring av betydning i de tidligere bestående forhold. Fordelingen på de forskjellige tidslønsformer ses av følgende oversikt:

Lønningsmåte.	Overensk.	Arbeidere.
Timelønn	272	66 046
Daglønn	11	2 705
Ukelønn	110	12 931
Månedslønn	21	16 204
Årslønn	14	627
Time- og daglønn	11	12 075
» » ukelønn	12	4 841
» » årslønn	4	1 433
Månedslønn og årslønn	1	80

5 tariffer med 413 arbeidere som bare har akkordsatser er ikke tatt med, likeledes 1 med 100 arbeidere hvor der ikke var tilstrekkelige opplysninger om lønninger. Heller ikke er tariffene for de kommunale arbeidere i Oslo (3 100 arb.) og Trondhjem (540 arb.) tatt med da de inneholder en rekke varierende bestemmelser om lønningsmåter for forskjellige grupper av arbeidere.

Såvidt mulig har man også fordelt tariffene etter bestemmelsene om minstelønn eller normallønn. Der var fastsatt minstelønn i 170 tariffer med 54 550 arbeidere, normallønn i 26 tariffer med 4 281 arbeidere, mens der i 1 tariff med 6 610 arbeidere arbeides dels etter minstelønn, dels etter normallønn. I en rekke tariffer er der fastsatt lavere lønnsatser for yngre arbeidere, eller arbeidere med kort fagtid. Undertiden forekommer en lønns- og klasseinndeling etter grupper av byer (f. eks. i boktrykkerfaget), for skibsmannskap en klasseinndeling etter skibenes størrelse.

Man har ikke opplysninger til å bedømme utstrekningen av akkordarbeide, men må gå ut fra at der i de fleste virksomhetsgrener arbeides for en stor del på akkord. Tariffene inneholder som regel både tids- og akkordlønnsbestemmelser.

De øvrige lønningsbestemmelser — om overtidsprocenter, læreguttskalaer o. s. v. er gjennomgående uforandret i de nye tariffer, når undtas at lønnsattsene i læreguttskalaene som regel er forandret i overensstemmelse med lønnsattsene ellers.

Efter feriens lengde fordeler antall overenskomster og arbeidere sig således :

	Absolutte tall 1925.		Relative tall			
	Overensk.	Arb.	1925.		1924.	
	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.
Under 6 dager	1	33	0.2	—	0.2	—
6 dager (1 uke)	24	2 141	5.2	1.8	3.4	1.7
8 «	162	56 949	34.9	47.0	37.9	52.4
1—2 uker	16	2 622	3.4	2.2	4.6	3.5
12 dager (2 uker) ¹⁾	230	55 917	49.6	46.2	49.7	39.4
over 2 uker ²⁾	21	1 619	4.5	1.3	2.2	0.5
Ingen avtale om ferie.	10	1 814	2.2	1.5	2.0	2.5
	464	121 095	100.0	100.0	100.0	100.0

¹ Herav 10 tariffer med 8 914 arbeidere, hvorav en del med lengere ferie (skiftarbeidere, vaskekoner).

² Herav 1 med 46 arbeidere, hvorav enkelte 12 dager.

Ca. 93 pct. av arbeiderne har 8 eller 12 dagers ferie, omtrent like mange i hver gruppe. Sammenlignet med foregående år synes antallet av arbeidere med 8 dagers ferie relativt å være gåt ned og med 12 dagers ferie å være steget. Grunnen er antagelig at de fleste nytilkomne tariffar har 12 dagers ferie. Der er ingen tendens til stigning i de gamle. Ingen ferie er avtalt for Slakterborgerne i Oslo (stykcarb.), Losse- og lastearbeiderne i Moss og Sandefjord, Kristiansand Skibsmeglere, Hvalfangerselskapet A/S Bas, Hurdalens og Andelvans fløterforening (sesongarbeide) og Fredrikstad Tømmerdireksjon (arbeiderne får 50 kr. i feriegodtgjørelse). For Tangen bruk (tariff fra 7/7 25) blev også fastsatt feriegodtgjørelse kr. 50. I tariffene for Oslo kommunes vognmenn (¹⁰/₉), hermetikk- og blikkemballegeindustrien i Stavanger og Sandnes (⁷/₉) er der ikke tatt inn bestemmelse om ferie

Ferielengde i de forskjellige erhvervsgrupper fremgår av tabellen paa side 15.

Oprettelsesmåte og varighet. Av Riksmeglingsmannens beretning vil fremgå hvor mange av årets tariffar er opprettet ved megling og hvor stort arbeidertall disse representerer. Det er som vanlig de store og betydningsfulle tariffar som regelmessig ordnes med bistand av meglingsinstitusjonen. De mindre blir enten prolongert uten at de overhode har vært opsagt eller de fornyes med eller uten forandringer etter direkte forhandling mellom partene.

Tariffene har i de senere år som regel en varighet på 1 år. I 1924 var der en tendens til forlengelse av varigheten idet de fleste tariffar blev inngått med 2 års varighet. Imidlertid var der tatt inn bestemmelse om indeksregulering i tariffperioden hvis der inntråtte en vesentlig prisstigning og tariffene kom derfor i realiteten til å bli ettårige. Tariffene i 1925 er overveiende ettårige. I tabellen på side 16 er gitt en oversikt over tariffenes utløpstid.

Tariffene er fordelt på kvartaler etter den utløpsmåned som er angitt.

De store vårtariffar som blev inngått i 1924 med forbehold om indeksregulering, løp ut våren 1925 og blev etter lønnsrevisjonen fornyet til våren 1926. I de store tariffar i transportfaget fra høsten 1925 til høsten 1926 blev der tatt inn bestemmelse om indeksregulering 10 juni 1926 hvis indekstallet for mai 1926, sammenlignet med mai 1924, viste et fall av 5 pct. eller mere. Da priset fallet var større enn 5 pct. blev lønningene i transportfaget regulert nedad pr. 10 juni 1926.

De fleste tariffar løp ut i 1., 2., eller 3. kvartal 1926. Man har denne gang utelatt fordelingen på utløps måneder, da der ikke er foregått nogen særlige forskyvninger.

Loven om arbeidstvister krever at hver tariff skal inneholde bestemmelser om opsigelsesfrist og setter fristens lengde til 3 måneder før utløpstiden, når man ikke uttrykkelig er kommet overens om en annen opsigelsesfrist. I 1925 var opsigelsesfristen for halvparten av arbeiderne bare 1 måned.

Feriens længde i de forskellige erhvervsgrupper.

Erhvervsgrupper.	Under 6 dager.		6 dager (1 uke).		8 dager.		1—2 uker.		12 dager. (2 uker).		Over 2 uker.		Ingen aftale om ferie.		Tilsammen.	
	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.
I. Sten- og jordarter . .	1	33	4	279	15	2 242	3	1 100	9	2 433	-	-	-	-	32	6 087
II. Ertser og malmer . .	-	-	-	-	1	3 500	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3 500
III. Metalforarbeidelse . .	-	-	-	-	13	475	-	-	3	770	-	-	-	-	16	1 245
IV. Maskiner, apparater, transportmidler etc. . .	-	-	-	-	16	12 660	-	-	5	799	-	-	-	-	21	13 459
V. Kjemisk industri . . .	-	-	-	-	1	80	-	-	13	6 164	-	-	-	-	14	6 244
VI. Varme- og belysningsstoffer, oljer, fremstilling av varme, lys og kraft	-	-	1	160	1	12	-	-	2	228	1	27	1	100	6	527
VII. Tekstilindustri . . .	-	-	-	-	10	3 940	-	-	-	-	-	-	-	-	10	3 940
VIII. Papir, lær og gummi . .	-	-	-	-	18	12 635	-	-	13	961	-	-	-	-	31	13 596
IX. Tre- og snittestoff . .	-	-	4	169	36	5 560	1	100	6	231	-	-	1	31	48	6 091
X. Nærings- og nytelsesmidler	-	-	-	-	8	602	3	65	63	8 202	-	-	2	484	76	9 353
XI. Beklædning og rensning	-	-	1	4	8	507	2	32	22	5 038	-	-	-	-	33	5 581
XII. Polygrafisk indstri . .	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3 500	-	-	-	-	4	3 500
XIII. Bygge- og anlegsvirksomheter	-	-	4	89	22	347	-	-	26	9 275	-	-	-	-	52	9 711
XIV. Statens virksomheter . .	-	-	-	-	-	-	1	101	6	6 085	4	583	-	-	11	6 769
XV. Kommunale virksomheter	-	-	-	-	3	83	5	124	44	6 144	13	906	1	259	66	7 516
XVI. Sjøfart	-	-	8	1 070	3	10 124	1	1 100	5	3 880	-	-	-	-	17	16 174
XVII. Transport	-	-	2	370	7	4 182	-	-	9	2 207	3	103	5	940	26	7 802
Tilsammen	1	33	24	2 141	162	56 949	16	2 622	230	55 917	21	1 619	10	1 814	464	121095

Tariffenes utløpstid.

Erhvervsgrupper.	1925.		1926.								1927.				Ubestemt.		Til- sammen.		Utløpet ennu ikke fornyct.		
	³¹ / ₁₂		1. kvartal.		2. kvartal.		3. kvartal.		4. kvartal.		2. kvartal.		3. kvartal.		Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	
	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.	Overensk.	Arb.							
I. Sten- og jordarter . . .	-	-	11	1 815	12	3 028	1	190	-	-	-	-	1	230	7	824	32	6 087	-	-	
II. Ertser og malmer . . .	-	-	1	3 500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3 500	-	-	
III. Metallforarbeidelse . . .	-	-	11	377	3	158	-	-	2	710	-	-	-	-	-	-	16	1 245	-	-	
IV. Maskiner, apparater, trans- portmidler etc.	-	-	15	12 460	5	969	-	-	-	-	-	-	-	-	1	30	21	13 459	-	-	
V. Kjemisk industri	-	-	3	745	6	1 565	5	3 934	-	-	-	-	-	-	-	-	14	6 244	-	-	
VI. Varme- og belysnings- stoffer, oljer, fremst. av varme, lys og kraft	-	-	1	100	4	400	-	-	-	-	-	-	-	-	1	27	6	527	-	-	
VII. Tekstilindustri	-	-	9	3 550	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	390	10	3 940	-	-	
VIII. Papir, lær og gummi . . .	1	325	7	1 070	11	548	12	11 653	-	-	-	-	-	-	-	-	31	13 596	-	-	
IX. Tre- og snittestoff	-	-	24	5 360	20	602	3	84	-	-	1	45	-	-	-	-	48	6 091	-	-	
X. Nærings- og nydelses- midler	-	-	9	673	41	6 996	11	1 295	11	307	-	-	-	-	-	4	82	76	9 353	-	-
XI. Beklædning og rensning . . .	-	-	7	3 391	19	1 753	5	348	-	-	-	-	-	-	2	89	33	5 581	-	-	
XII. Polygrafisk industri	-	-	4	3 500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3 500	-	-	
XIII. Bygge- og anlegsvirk- somhet	-	-	16	8 694	26	354	4	311	2	180	-	-	-	-	3	128	52	9 711	1	44	
XIV. Statens virksomheter	-	-	3	333	1	101	1	13	-	-	-	-	-	-	6	6 322	11	6 769	-	-	
XV. Kommunale virksomheter . . .	2	291	7	462	29	4 777	16	1 675	4	52	2	58	-	-	6	201	66	7 516	-	-	
XVI. Sjøfart	-	-	9	4 710	3	10 245	1	24	-	-	-	-	-	-	3	95	17	16 174	1	1 100	
XVII. Transport	-	-	3	891	6	1 745	4	370	8	4 141	-	-	-	-	4	625	26	7 802	1	30	
Tilsammen	3	616	140	51 631	186	33 241	63	19 897	27	5 390	3	103	1	230	38	8 813	464	121 095	3	1 174	

Tariffene i 1925 fordeler sig således etter opsigelsesfristens lengde:

	Under 1 mnd.	1 mnd.	6 uker.	2 mnd.	3 mnd.	4 mnd.	I alt.
Antall tariffier	17	207	9	115	109	1	458
» arbeidere	5 299	60 252	2 106	24 518	27 902	60	120 137

Her er ikke tatt med 6 tariffier med 958 arbeidere hvis utløpstid på forhånd var avtalt.

III. Arbeidskonflikter 1925.

Materialet skriver sig som i tidligere år vesentlig fra fagforbundene, men man har også i stor utstrekning benyttet meglingsmennesenes og Norsk Arbeidsgiverforenings oppgaver til kontroll. Også «Arbeidsgiveren», Landsorganisasjonens Meddelelsesblad og andre fagblad er benyttet til supplering.

Av økonomiske grunner trykkes denne gang ikke tabellene med de fullstendige opplysninger om hver enkelt konflikt, men kun tallene for de største konflikter og en almindelig oversikt for samtlige. Det øvrige materiale vil være tilgjengelig i Byrået.

Det er antagelig heller ikke i år lykkes oss å få opplysninger om alle arbeidskonflikter, men visstnok de aller fleste. Angående de forskjellige prinsipper for Byråets, Arbeidsgiverforeningens og Landsorganisasjonens konfliktstatistikk henvises til Statistiske Meddelelser 1923 nr. 7.

I året 1925 er der forekommet i alt 84 konflikter. De mest omfattende var følgende:

	Konfliktens karakter.	Varighet i 1925 fra — til —.	Antall arbeidere.	Tapte arbeidsdager.
Hermetikk- og blikkemballindustrien	Streik	Juli—sept.	3 030	157 320
Statens anlegg	«	11/5—13/6	4 100	110 700
Stenindustrien	«	9/5—13/8	1 200	96 000
Teglverkene i Oslo og omegn	«	30/4—8/8	400	33 200
Trelandsfoss tresliperi	«	1/5 pågikk 31/12	150	30 600
Cementfabrikken Norge	«	20/3—30/7	260	27 820
Trearbeiderne i Stavanger	«	9/5 pågår	100	19 800
Oslo Pølsebakere	Lockout	28/2—21/5	250	16 500
De Militære Verksteder	Streik	24/7—17/8	573	11 460
Vognmannskonflikten, Oslo	»	14/7—1/9	261	10 962
E. Furnace Products Co. Ltd.	«	24/1—15/2	387	7 353
Sauda	Lockout	9/12—16/12	500	3 000

Efter sin karakter fordeler konfliktene i 1925 sig i følgende 3 grupper:

	Antall konflikter.	Antall arbeidere.	Antall tapte dager.
Lockout	10	1 226	61 803
Streik	72	12 517	604 466
Blokade	2	9	381
	84	13 752	666 650

Ved Statens virksomheter har der i årets løp vært 5 streiker, nemlig ved Statens jernbaneanlegg, ved de militære verksteder, ekstraarbeidere Oslo—Sandvika, rengjøringskvinnene ved Oslo Øst- og Vestbane og Revelen Sagbruk.

Ved kommunale virksomheter har der i årets løp vært 6 streiker, derav 2 ved elektrisitetsverk. Den største kommunale konflikt var vognmannskonflikten i Oslo.

I de tidligere oversikter har man søkt å dele konfliktene etter tvistens årsak, men da årsaksforholdet er vanskelig å bringe på det rene på grunn av partenes forskjellige syn på saken, har man denne gang latt spørsmålet falle. I de aller fleste tilfelle oppstår konfliktene på grunn av uenighet om ny tariff, særlig om lønningene eller andre tariffestede forhold.

I alle større og mere omfangsrrike konflikter i året har der vært meglert. Man henviser herom til riksmeglingsmannens beretning.

Avgjørende for konfliktenes størrelse er dels deres omfang, altså antallet av ramte arbeidere, og dels deres varighet.

Efter arbeidertallet fordeler konfliktene i 1925 sig således:

1 000 arb. og over.	600—1 000 arb.	400—600 arb.	200—400 arb.	100—200 arb.	50—100 arb.	Under 50 arb.	Tilsammen.
3	-	4	8	7	10	52	84

Som i de foregående år er storparten av konfliktene små.

Efter konfliktenes varighet (løpende dager) får man følgende fordeling:

Inntil 10 dager.	11—30 dager.	31—60 dager.	61—90 dager.	91—120 dager.	121—180 dager.	Over 180 dager.	Tilsammen.
8	21	23	11	6	9	6	84

Omtrent halvparten av konfliktene har en varighet av 11—60 dager, omkr. 40 pct. har en varighet av over 2 måneder og omkr. en fjerdepart en varighet av over 3 måneder

Det har også interesse å se hvorledes arbeidertallet fordeler sig efter konfliktenes varighet:

	Inntil 10 dager.	11—30 dager.	31—60 dager.	61—90 dager.	91—120 dager.	121—180 dager.	Over 180 dager.	Til- sammen.
Absolutt	797	5 675	3 757	2 460	389	358	316	13 752
Relativt	5.8	41.3	27.3	17.9	2.8	2.6	2.3	100.0

For henved halvparten av arbeiderne har konflikten varet i op til 1 måned. For omkring en fjerdepart har konflikten varet i over 2 måneder. Bare en mindre brøkdel av arbeiderne, 7.7 pct., altså hver trettende arbeider, har hatt en konflikt på minst 3 måneder.

Den beste inndeling av konfliktene efter deres betydning fås når man tar hensyn både til deres omfang og til deres varighet, altså ved å dele dem efter antallet av tapte arbeidsdager.

	Tapte arbeidsdager.									
	Under 500	500— 1 000	1 000— 2 000	2 000— 5 000	5 000— 10 000	10 000— 20 000	20 000— 50 000	50 000— 100 000	Over 100 000	Til- sammen
Antall konflikter	23	13	13	12	8	7	5	2	1	84

Antallet av konflikter avtar således sterkt med voksende størrelse.

Av tabellen fremgår ikke om det er konfliktenes omfang eller deres varighet der har størst innflydelse på produkttallet, antallet av tapte arbeidsdager.

Tallene for det enkelte år er imidlertid for små til at man kan gi en fullgyldig utredning over dette.

Antallet av tapte dager er beregnet på samme måte som i tidligere år ved å multiplisere arbeidertallet ved konfliktenes utbrudd med antallet av arbeidsdager konflikten varer ¹. Som tidligere anført kan antallet av tapte dager aldri bli helt nøyaktig, da man ikke kan gå ut fra at arbeidertallet er konstant under en konflikt. Antallet av tapte dager kan derfor kun betraktes som et omtrentlig uttrykk for konfliktenes omfang og varighet.

Man har også fordelt konfliktene efter erhvervsgrupper for å vise hvilke fag der særlig har vært rammet av arbeidsstans.

¹ Varigheten er regnet fra første konfliktsdag til første arbeidsdag efter konfliktenes avslutning. Søn- og helligdager og andre regulære fridager er trukket fra.

	Konflikter.	Arbeidere.	Tapte dager.
I. Sten- og jordarter	10	2 054	167 929
II. Ertser og malmer	3	141	10 337
III. Metallforarbeidelse	1	260	11 180
IV. Maskiner, apparater, transportmidler etc.	1	480	41 260
V. Kjemisk industri	5	1 146	16 279
VI. Tekstilindustri	2	47	1 929
VII. Papir, lær, gummi	4	73	3 679
VIII. Tre og snittestoff	20	599	69 028
IX. Nærings- og nytelsesmidler	9	3 180	169 680
X. Beklædning og rensning	1	83	1 396
XI. Polygrafisk industri	1	9	351
XII. Bygge- og anleggsvirksomheter	11	311	16 727
XIII. Statens virksomheter	8	4 933	132 817
XIV. Kommunale virksomheter	5	73	4 756
XV. Transport	3	363	19 302
Tilsammen	84	13 752	666 650

De største konflikter med hensyn til arbeidertall forekommer i nærings- og nytelsesmiddelindustrien, stenindustriene og ved Statens virksomheter.

Konflikten fordeler sig således på årets kvartaler (etter begynnelsestid):

	Konflikter.	Arbeidere.	Konflikter.	Arbeidere.	
1 kv.	21	1 228	3 kv.	26	4 508
2 »	32	7 360	4 »	5	656

10 av de konflikter som er ført op på 1. kvartal var allerede begynt i 1924.

De fleste konflikter samler sig på våren og forsommeren, den tid da de fleste tariffør løper ut. Konfliktene oppstår jo som oftest i forbindelse med tariffoppgjørene på grunn av en tariffrevisjon eller en ny tariff. Konfliktenes årsaker kan dog som tidligere anført være temmelig kompliserte.

Følgende hovedtall vil gi en oversikt over utviklingen i de senere år:

	Konflikter.	Arbeidere.	Tapte arbeidsdager.
1921	89	154 421	3 583 742
1922	26	2 168	91 380
1923	57	24 965	796 274
1924	61	63 117	5 152 386
1925	84	13 752	666 650

Konfliktenes antall har i 1925 vært meget stort, men deres omfang og varighet har vært mindre enn i de foregående år, når undtas voldgiftsåret 1922.

Rekke VII.

Trykt 1926:

- Nr. 186 Norges handel 1924. (*Commerce.*)
— 187. Skolevesenets tilstand 1923. (*Instruction publique.*)
— 188. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1922. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 189. Norges jernbaner 1924—25. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 190. Norges telegrafvesen 1924—1925. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 191. Sjømannsforsikringen 1923. Fiskerforsikringen 1923. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
— 192. Kommunevalgene 1925. (*Élections en 1925 pour les conseils communaux et municipaux.*)
— 193. Forsikringsselskaper 1924. (*Sociétés d'assurances.*)
— 194. Norges industri 1924. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
— 195. Ulykkesforsikringen 1923. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
— 196. Alkoholstatistikk 1924—1925. (*Statistique de l'alcool.*)
— 197. Norges postvesen 1925. (*Statistique postale.*)
— 198. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1926/27. (*Finances de l'État.*)
— 199. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1925—26. (*Salaires des ouvriers agricoles en 1925—1926.*)
— 200. Folkemengdens bevegelse 1923. (*Mouvement de la population.*)
-

**Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII.
(Statistique Officielle de la Norvège, série VIII.)**

Trykt 1926:

- Nr. 1. Fattigvesenet 1922, 1923 og 1924. (*Assistance publique.*)
— 2. Meglingsinstitusjonens virksomhet. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1925. (*Entremise publique. Conventions collectives et conflits du travail en 1925.*)
-

- Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:
- Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 45de Årgang 1925.
Oslo 1926. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 43de bind 1925. Oslo 1926.
(*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsopgaver over vareomsætningen med utlandet 1925. Trettende bind. Oslo 1926.
(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1925. Treizième année.*)
- Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania
1869, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
(*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

7 oktober 1926.